

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego Rozporządzenia Rady dotyczącego ochrony zasobów rybnych poprzez środki techniczne

COM(2008) 324 wersja ostateczna – 2008/0112(CNS)

(2009/C 218/09)

Dnia 16 lipca 2008 r. Rada, działając na podstawie art. 37 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„wniosku dotyczącego Rozporządzenia Rady dotyczącego ochrony zasobów rybnych poprzez środki techniczne”

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 28 stycznia 2009 r. Sprawozdawcą był Gabriel SARRÓ IPAR-RAGUIRRE.

Na 451. sesji plenarnej w dniach 25–26 lutego 2009 r. (posiedzenie z 25 lutego 2009 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 170 do 1–4 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

1.1 Komitet uważa, że uproszczenie planowane w ramach wniosku dotyczącego rozporządzenia jest konieczne. Jednakże stwierdza, że nie chodzi wyłącznie o uproszczenie, lecz o to, że Komisja wprowadza zmiany środków technicznych ustanowionych w celu harmonizacji.

1.2 EKES uważa, że zamierzona harmonizacja w nieunikniony sposób pociąga za sobą zmianę niektórych środków technicznych i musi w konsekwencji zostać poprzedzona ocenami naukowymi, zarówno biologicznymi, jak i społeczno-ekonomicznymi.

1.3 Zważywszy na wysoki stopień złożoności technicznej środków przewidzianych we wniosku dotyczącym rozporządzenia, EKES sądzi, że nie powinien wypowiadać się w sprawie propozycji zmian do czasu przeprowadzenia wspomnianych ocen. Komitet uważa także, że skuteczność nowych środków technicznych powinna najpierw zostać zbadana przez profesjonalnych rybaków na pokładzie statków i w łowiskach.

1.4 Komitet uważa, że wszystkie środki techniczne powinny zostać uwzględnione we wspomnianym rozporządzeniu Rady, co pozwoli uniknąć możliwości włączenia niektórych z nich do późniejszych rozporządzeń Komisji.

1.5 EKES popiera w pełni propozycję okresowej oceny skuteczności środków technicznych proponowanej przez Komisję.

2. Wprowadzenie

2.1 Wniosek ma na celu uproszczenie i regionalizację obowiązujących ram regulacyjnych dotyczących ochrony zasobów rybnych poprzez środki techniczne.

2.2 Uproszczenie przewiduje zastąpienie rozporządzeń Rady (WE) nr 850/98 i nr 2549/2000 obecnie przedstawionym wnioskiem dotyczącym rozporządzenia Rady.

2.2.1 Rozporządzenie Rady (WE) nr 850/98 z 30 marca 1998 r. obejmuje normy w zakresie ochrony zasobów rybnych

poprzez środki techniczne na rzecz ochrony niedojrzałych organizmów morskich.

2.2.2 Rozporządzenie Rady (WE) nr 2549/2000 z 17 listopada 2000 r. ustanawia dodatkowe środki techniczne mające na celu odnowienie zasobów dorsza w Morzu Irlandzkim.

2.2.3 Ponadto wniosek dotyczy także pięciu innych rozporządzeń: nr 2056/2001, nr 254/2002, nr 494/2002, nr 2015/2006 i nr 40/2008, a także dotyczy będzie prawdopodobnie załącznika III rozporządzenia rocznego dotyczącego całkowitych dopuszczalnych połowów i kwot.

2.3 Nowy wniosek dotyczący rozporządzenia Rady przedstawiony przez Komisję obejmuje:

2.3.1 Wniosek Rady do Komisji z czerwca 2004 r. w sprawie przeglądu środków technicznych ochrony zasobów rybnych na Atlantyku i Morzu Północnym, w celu ich uproszczenia oraz uwzględnienia niektórych uwarunkowań regionalnych; oraz

2.3.2 Plan działania Komisji, zatwierdzony przez Radę w kwietniu 2006 r., na rzecz uproszczenia przepisów wspólnotowych, zgodnie z którym wszystkie środki techniczne rozproszone w różnych rozporządzeniach, w tym w rocznym rozporządzeniu dotyczącym wielkości dopuszczalnych połowów oraz planach odnowienia poszczególnych zasobów, powinny zostać zebrane w jednym rozporządzeniu.

2.4 Z tych względów przedstawiony przez Komisję wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawia środki techniczne mające zastosowanie do strefy północno-wschodniego Atlantyku, środkowo-wschodniego Atlantyku oraz wszystkich wód u wybrzeży francuskich departamentów Gujany, Martyniki, Gwadelupy i Reunionu, znajdujących się pod władzą lub jurysdykcją Francji. Z tego projektu rozporządzenia wyłączone są środki techniczne mające zastosowanie do Morza Bałtyckiego i Morza Śródziemnego, jako że zostały one już ustanowione w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2187/2005 dla Morza Bałtyckiego oraz (WE) nr 1967/2006 dla Morza Śródziemnego.

2.5 Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady będzie miał zastosowanie do połowów handlowych i rekreacyjnych, do ochrony zasobów rybnych na pokładzie, przy przeładunku i wyładunku, gdy działania te są realizowane na wodach wspólnotowych oraz wodach międzynarodowych w różnych strefach połowowych ustanowionych na Oceanie Atlantyckim przez statki rybackie wspólnoty lub obywateli państw członkowskich, bez uszczerbku dla odpowiedzialności końcowej spoczywającej na państwie bandery.

2.6 Zakres stosowania rozciąga się także na stosowanie rozporządzenia dot. przechowywania, ekspozycji lub wprowadzenia do obrotu produktów rybnych złowionych w tych strefach połowowych, a także na import produktów rybnych złowionych w jakiegokolwiek innej strefie przez statki rybackie państw trzecich, które nie osiągają minimalnej wielkości wyładunku żywych zasobów wodnych ustalonej we wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady.

2.7 Oprócz środków technicznych, mających zastosowanie do ochrony zasobów rybnych i przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 850/98, wniosek dotyczący rozporządzenia Rady obejmuje wszystkie plany odnowy gatunków i zarządzania, a także długoterminowe plany dotyczące zasobów rybnych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, tzn. większość gatunków dorsza w wodach wspólnotowych, dwóch stad morszczuka, dwóch stad homarca, dwóch stad soli oraz stad gładzicy i soli w Morzu Północnym, dzięki czemu warunki określone w rozporządzeniu (WE) nr 850/98 zostały zmienione lub rozszerzone.

3. Uwagi ogólne

3.1 EKES uważa, że wniosek dotyczący rozporządzenia ma charakter niezwykle techniczny. Uproszczenie jest konieczne, zgodnie ze środkami przyjętymi przez Komitet w jego opinii w sprawie planu działania na rzecz uproszczenia przepisów wspólnotowych. Jednakże nie chodzi wyłącznie o uproszczenie; Komisja wprowadza zmiany do obecnych przepisów w celu harmonizacji i przewiduje uwzględnienie różnic regionalnych ustanawiając przepisy szczegółowe dla każdej ze „stref RKD” (regionalne komitety doradcze). Ta regionalizacja będzie również pociągała za sobą zmianę aktualnych przepisów.

3.2 Komisja przewiduje we wniosku w sprawie rozporządzenia określenie głównych wspólnych zasad dotyczących wszystkich stref połowowych, a także planuje, by różne późniejsze rozporządzenia Komisji, przyjęte zgodnie z procedurą „komitologii”, regulowały aspekty czysto techniczne o charakterze regionalnym.

3.3 Komitet uważa, że choć konieczne jest uregulowanie środków technicznych, uwzględniając specyfikę poszczególnych regionów UE, to planowane podejście nie jest najwłaściwsze; EKES sądzi również, że najlepiej byłoby uwzględnić wszystkie środki w rozporządzeniu Rady, zamiast włączać je do późniejszych rozporządzeń Komisji.

3.4 EKES uważa, że w ten sposób środki techniczne zostaną lepiej dostosowane do kontekstu nowej wspólnej polityki rybackiej przyjętej w 2002 r., szczególnie jeżeli chodzi o regionalne komitety doradcze (RKD), zatwierdzone decyzją Rady z 19 lipca 2004 r., a także lepiej wpiszą się w rozważania dotyczące ochrony środowiska, takie jak ochrona siedlisk morskich oraz ograniczanie odrzutów; wszystkie te środki mają zastosowanie w sposób szczególny do konkretnego regionu podlegającego danemu komitetowi doradczemu (RKD).

3.5 Komitet uważa, że w celu uniknięcia błędów z przeszłości, przed zatwierdzeniem nowych środków technicznych ich skuteczność powinna zostać zbadana przez profesjonalnych rybaków na pokładzie statków i w łowiskach.

3.6 Zważywszy na złożony charakter tekstu oraz proponowanych środków technicznych, EKES uważa, że wniosek dotyczący rozporządzenia powinien zawierać załącznik z graficznymi ilustracjami ułatwiającymi jego zrozumienie.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Wniosek dotyczący rozporządzenia zawiera środki techniczne, które obejmują szeroki wachlarz celów, w tym ochronę niedojrzałych organizmów morskich, głównie poprzez ograniczenie połowów za pomocą większej selekcji rodzajów ryb lub dzięki ustanowieniu okresów lub stref ochronnych. Inne środki mają na celu ochronę pewnych gatunków lub ekosystemów za pomocą ograniczenia nakładu połowowego, np. zamykając niektóre strefy, a kolejna duża grupa środków skierowana jest na ograniczenie odrzutów.

4.2 Oprócz określenia zakresu stosowania, wniosek dotyczący rozporządzenia obejmuje wszystkie przepisy dotyczące minimalnej wielkości wyładunku dla każdego gatunku żywych zasobów wodnych. Jeśli chodzi o zakres stosowania oraz uwzględnienie importu, EKES pragnie, by wyraźnie stwierdzono, co się stanie, gdy legalna minimalna wielkość importu będzie niższa niż ustanowiona w UE. Zdaniem Komitetu byłoby rozsądne, gdyby w UE nie można było wprowadzać do obrotu produktów rybnych krajów trzecich, których rozmiar nie spełnia wymogów wspólnotowych.

4.3 Istnieje szereg narzędzi połowowych, które zostały szczegółowo wyliczone; dla każdego z nich ustanowiono maksymalny rozmiar sieci i worka, maksymalną głębokość zanurzenia, a także zakazy używania worków, które nie mają wskazanej wielkości i kształtu, tzn., gdy liczba oczek tego samego rozmiaru wokół dowolnego obwodu worka wzrasta od części przedniej do tylnej, lub gdy w produkcji użyto niedozwolonych materiałów oraz niedozwolonej grubości.

4.4 Komitet uważa uproszczenie planowane przez Komisję Europejską za stosowne i konieczne. Jednakże EKES sądzi, że zamierzona próba harmonizacji, pociągająca za sobą zmianę niektórych środków technicznych, musi zostać poprzedzona ocenami naukowymi, zarówno biologicznymi, jak i społeczno-ekonomicznymi.

4.5 W związku z tym, zważywszy na niezwykle techniczny charakter środków przewidzianych we wniosku dotyczącym rozporządzenia, EKES sądzi, że nie powinien wypowiedzieć się w sprawie propozycji zmian do czasu przeprowadzenia wspomnianych ocen.

4.6 Żywe zasoby wodne, których wielkość połowu jest niższa od ustanowionej, nie będą mogły być przechowywane na pokładzie ani przeladowywane, wyładowywane, transportowane, składowane, sprzedawane, wystawiane bądź wprowadzane do obrotu, lecz będą musiały być natychmiast wrzucone z powrotem do morza. EKES zwraca uwagę Komisji Europejskiej na skutki, jakie może mieć ten przepis dla odrzutów. Wydaje się sprzeczne żądanie z jednej strony zakazu odrzutów, a z drugiej zakaz przechowywania na pokładzie określonych połowów.

4.7 W odniesieniu do zasady jednej sieci, EKES wykazuje swoje zaniepokojenie skutkami jej stosowania. Komisja powinna wziąć pod uwagę, że w przypadku obszarów połowowych zawierających wiele gatunków, gdzie konieczne jest stosowanie kilku rodzajów oczek, rybacy będą musieli wrócić do portu, żeby wymieniać narzędzia połowowe częściej niż obecnie, co pociągnie za sobą dodatkowe koszty eksploatacji, które niekorzystnie wpłyną na i tak niewielką już rentowność flot.

4.8 Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady przewiduje, że gdy wielkość zaniżonego połowu jest o 10 % mniejsza od całkowitej ilości danego połowu, statek powinien oddalić się na odległość większą niż pięć lub dziesięć mil morskich od pierwotnej strefy połowowej, w zależności od wielkości sieci dopuszczalnej dla każdego gatunku, a podczas kolejnego połowu powinno się utrzymać minimalną odległość pięciu lub dziesięciu mil morskich w stosunku do pozycji, w której dokonano poprzedniego połowu.

4.9 Komitet wyraża zaniepokojenie tym środkiem, ponieważ Komisja w ogólnym ujęciu nie uwzględnia specyfiki poszczególnych stref i obszarów połowowych, co może spowodować wystąpienie przypadków niepewności prawnej, szczególnie gdy nie precyzuje się, czy chodzi o połowy docelowe czy przyłowy. EKES uważa, że wdrożenie innego typu środków, takich jak okresy lub obszary zamknięte dla połowów, może mieć bardziej pozytywne skutki niż propozycja zawarta we wniosku.

4.10 Mając na uwadze główny cel ochrony środowiska, zabrania się łowić, przechowywać na pokładzie, przeladowywać, składować, wyładowywać, sprzedawać, wystawiać lub wprowadzać

do obrotu organizmów morskich metodami wymagającymi użycia środków wybuchowych, substancji trujących lub nasennych, prądu elektrycznego lub pocisków dowolnego typu. Tym samym zakazuje się przeprowadzania na pokładzie statku rybackiego jakichkolwiek przekształceń fizycznych lub chemicznych ryb w celu produkcji mąki lub oleju rybnego, a także przeladunku połowów rybnych między statkami w tym celu.

4.11 EKES wyraża zadowolenie z nałożenia tych środków ochrony środowiska, które wynikają z realizacji nowej wspólnej polityki rybackiej z 2002 r., i nalega, by Komisja w rygorystyczny sposób stosowała je do całości wspólnotowej floty rybackiej.

4.12 Komitet zgadza się z procedurami planowanymi przez Komisję, dotyczącymi zatwierdzania pilnych środków ochrony przyjętych przez państwa członkowskie i mających znaczenie dla wszystkich wspólnotowych statków rybnych lub środków mających zastosowanie wyłącznie do statków rybackich, które mają podniesioną banderę. Jednakże w celu uniknięcia ewentualnych nadużyć ze strony niektórych państw członkowskich, należałoby dopuścić możliwość sprawdzania adekwatności i konieczności tych środków przez niezależne podmioty lub organy.

4.13 Tym samym EKES uważa za stosowne, by państwa członkowskie lub regionalne komitety doradcze mogły przedstawiać Komisji propozycje dotyczące kwestii związanych z opracowaniem planów na rzecz ograniczenia lub wyeliminowania odrzutów na morzu oraz poprawy doboru narzędzi połowowych.

4.14 Komitet zgadza się również, by z zakresu stosowania wniosku w sprawie rozporządzenia Rady wyłączone zostały działania połowowe realizowane wyłącznie w celach naukowych, jeżeli tylko zgodzi się na to państwo członkowskie bandery. Jednak nie sądzi, by konieczne było przyjęcie na pokład obserwatora nadbrzeżnego państwa członkowskiego podczas działań połowowych prowadzonych w celach naukowych na jego wodach.

4.15 Wreszcie, wprowadza się wcześniej nieistniejącą ocenę w zakresie skuteczności środków technicznych, co znajduje pełne poparcie EKES-u. Ocena ta będzie dokonywana co pięć lat, a na podstawie danych zawartych we wspomnianym dokumencie Komisja proponuje Radzie wszelkie niezbędne zmiany.

Brukseli, 25 lutego 2009 r.

Mario SEPI

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego